

פנינים נפלאים ומתוקים על הפרשה

זרע שמשון

מתוך הספר המסגל "זרע שמשון" שחברו המקבל האלקי הקדמון רבי שמשון חיים ב"ר נחמן מיכאל נחמני זכר צדיק וקדוש לברכה. אשר בקש שילמדו בספרו והבטיח ישועות רבות למקמי בקשתו.

פרשת בראשית תשפ"ו • גליון 365

תורת שמשון

ממה שברא הקב"ה את העולם ברחמים לומדים הבריות להתנהג ביניהם ברחמים ובגמילות חסדים

'בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ' (א, א): ברש"י ברא אלקים, ולא נאמר ברא ה', שבתחלה עלה במחשבה לבראתו במדת הדין, ראה שאין העולם מתקנים, הקדים מדת רחמים ושתפה למדת הדין וכתב (להלן ב ד) ביום עשות ה' אלקים ארץ ושמים.

שואל רבנו הזרע שמשון זלה"ה: יש להבין כונת מה שאמר במדרש 'ראה שאין העולם מתקנים', הלא אדרבה אם היה העולם נברא במדת הדין היה מתקנים יותר, כי מרב יראת העונש לא יהיו חוטאים, שהרי יראו כלם שהחוטאים נענשים מיד ומחמת כן בודאי לא יחטאו, ונמצא שכלם יהיו צדיקים, ואם כן מה הוא זה שאמר שאם יברא העולם במדת הדין לא יתקנים.

ומתיר רבנו באפן נפלא על פי מה שאמר התנא (אבות פ"א מ"ב) שגמילות חסדים הוא אחד מהדברים שהעולם עומד עליו. ומצינו בגמרא (סוטה יד.) והלכת בדרכיו וגו' ובו תדבק, מה הוא גומל חסדים אף אתה גומל חסדים. ומוכח שמתוך התנהגותו של הקב"ה אנו למדים להיות

גומלי חסדים. וממילא אם הקב"ה לא היה משתף מדת הרחמים בבריות העולם, אלא היה נוהג רק כפי הדין, לא היה שום אדם גומל חסדים עם חברו, והיה גם כן נוהג עם חברו רק כפי הדין, שהרי כל מה שראוי להתנהג בגמילות חסדים לומדים מדרשו של הקב"ה, וממילא היה העולם מלא קנאה ושנאה ותחרות בין אדם לחברו, מבלי גמילות חסדים. וזה כונת מה שאמרנו חז"ל שראה הקב"ה שאין העולם מתקנים, היינו שאף שאבן יהיו זהירים מאד במצות שבין אדם למקום מחמת פחד

העונש, מכל מקום ראה שהתנהגות בין אדם לחברו לא יהיה כראוי, כי לא יהיו עושים גמילות חסדים אחד עם השני, ואם כן לא יוכל העולם להתקנים, כי כשאין גמילות חסדים אין יכול העולם להתקנים, שהרי העולם עומד על גמילות חסדים, משום כן הוכרח לשתף את מדת הרחמים, ומתוך כך ילמדו כלם להתנהג במדת הרחמים כמו שהקב"ה מתנהג, ועל ידי כך יוכל העולם להתקנים. (זרע שמשון' פרשתנו אמצע אות ט)

מעלת ושבח הזהב

זהב הארץ ההוא טוב שם הבדל ואבן השהם (ב, יב): במדרש (ב"ר טז, ג) אמר ריש לקיש לא היה העולם ראוי להשתמש בזהב, ולמה נברא, בשביל המשכן והמקדש, שנאמר: וזהב הארץ ההוא טוב, כמה דאת אמר הקדוש הטוב הזה והלכנו. עכ"ד.

ומקשה רבנו הזרע שמשון זלה"ה: יש להבין מהי המעלה שיש בזהב שלא היה ראוי להשתמש בו יותר משאר דברים, אם מפני שהוא דבר חשוב, היה לנו לומר כן גם באבנים טובות ומרגליות, שהרי הם יותר חשובים מזהב, כמו שמבאר בכתוב עצמו: "שם הבדל ואבן השהם", שמשמע שיותר חשיבות יש לבדל ואבן השהם.

ומבאר רבנו, שיש הבדל בין האבנים טובות ומרגליות לזהב. שהאבנים טובות ומרגליות נעשו לתכשיט רק לשרים למלכים ולעשירים, מפיון שהקב"ה נתן להם כבוד וגדולה, יכולים וראויים הם להתקשט בהם שאי היא הגדולה שלהם. אולם הזהב אין זה תכשיט שמיוחד דוקא לשרים למלכים ולעשירים גדולים, אלא כל העולם משתמשים בו לתכשיטים שלהם בין העניים בין העשירים, ולכן אמר המדרש שהיות וזה חפץ עם יפי מידה, לא היה העולם ראוי שיברא הזהב לתשמישו, ולא נברא אלא מחמת המשכן והמקדש. (זרע שמשון' פרשתנו אות טו)

מעות יזכור

הפרישו צדקה

לכבוד רבינו הקדוש מוה"ר שמשון חיים ב"ר נחמן מיכאל נחמני זלה"ה וסייעו לקיום בקשתו
02-80-80-500
347-496-5657
zerashimshon.com

ברכת המחבר מתוך הקדמת הספר

הוצאת הגליון והפצתו לזכות

דניאל אורי בן רג'ינה מלכה

מודה על העבר ומבקש על העתיד להצלה וברכה בכל מעשי ידיו ולהתבשר בשורות טובות בקרוב

הוצאת הגליון והפצתו לזכות

ברוך צבי ניסים בן שושנה לאה

להצלה גדולה בכל מעשי ידיו ופריצת דרך בעסקיו בקרוב וזוכה לשפע ועושר רב

מתחילים בברכה

בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ (א, א). יתהלל המתהלל וידע השכל, לשא ברכה מאת ה' וללמד מדעת קונו, להתחיל כל מעשיו ברכו הרומו לשון ברכה, כי שם יצוה ה' אתו את ברכתו, ברכה וחיים עד העולם. וכן מצינו במדרש ילקוט (שמעוני פרשת בראשית רמז ב), למה התחילה התורה בברכה, שהוא לשון ברכה. (תחילת אות א)

הטעם שקוראים שם לתינוק רק לאחר המילה

ענין קריאת זה השם, הינו כי כל נברא קרוץ מחמר, והוא הוא הטבע והגופניות והגשמיות של כל דבר, אמנם השם של כל נברא הוא חלק הרוחניות שבו, כי השם הוא יחוד וחבור על שם המרכבה העליונה. ולפי זה יובן הטעם למה אנו קוראים השם אחר מצות המילה, כדי לרמוז שעתה שהוסרה הערלה והקלפה אז אנו קוראים לו השם כדי להמשיך עליו רוחניות וקדושה, אמנם כשהיתה לו הערלה והטמאה לא היה מן הראוי להכניס שם הקדושה. (אות טו)

סליק האדם מגן עדן נחשב לו כמיתה

ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו כי ביום אכלך ממנו מות תמות (ב, יז). איתא בזוהר באדרא רבא דף קל"ה ע"ב מאן דנחית מדרגא קדמא דהוה ביה קארי ביה מיתה. [היורד ממעלתו הקודמת שהיה שרוי בו, נקרא מיתה]. ואף כאן כיון שנתגרש אדם מגן עדן נקרא מיתה, והחליף ממשות המיתה לענין אחר שגם הוא נקרא מיתה, ובזה עשה לו חסד שהאריך ימיו.

ובזה אתי שפיר הפסוק 'כי ביום אכלך וכו' מות תמות', דאיצטריך הכפל לומר שמת באותו יום שחטא, לפי שנתגרש מגן עדן ונקרא מיתה, ועוד לעתיד בסוף ימיו מות. (אות יט)

אכילת אדם הראשון מעץ הדעת היתה לשם שמים

קשה, איך אפשר שיציר כפיו של הקדוש ברוך הוא, ומכל שכן שהיה חכם גדול, יהיה מתפתה כל כך בקלות, ויביא עצמו לידי חטא. ויש לומר, שאדם לא היה סובר לחטא ומחשבתו היתה טובה וקדושה אלא שטעה, שכתב השפתי כהן שאדם רצה לאכל לשם שמים כי חשב פן הדורות הבאים אם לא ימותו יגבה לבם ויעשו עצמם אלהות, וכדי שידעו גוים אנוש המה סלה, וידעו שסופן למות לכן רצה לאכל, ותכף שבא לו מיד האשה לא נסתפק עוד ואכלו תכף עכ"ל. נמצינו למדים שאדם הראשון לא אכל מן העץ אלא לשם שמים.

ואם תאמר אם כן למה נענש. משום דאמרין בפרק קמא דשבת (ד א) וכי אומרים לאדם חטא בשביל שיצוה חברה, והכי נמי לא היה לו לאדם הראשון לחטא כדי שיזכו תולדותיו. (אות כ)

פנינים מתורתו של האור החיים הקדוש -
הרה"ק רבי חיים בן עטר נלב"ע ט"ו תמוז תק"ג

בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ: (א, א)

כתב רבנו האור החיים הקדוש זלה"ה: יש לבאר הטעם שהקדים להזכיר את השמים לארץ. רבנו ישב הרבה ישובים לשאלה זו, ונביא כמה תרוצים מדברי קדשו:

ללמדנו שמדת הקדוש ברוך הוא אינה כמדת בשר ודם

א. בהקדמת שמים לארץ רצה להראות כי לא כמדת הקב"ה מדת בשר ודם, מדת בשר ודם בונה הבית ואחר כך העליה על גביו, אבל הקב"ה הקדים העליה ואחר כך הבית להראות כי השמים תלויים ועומדים הם במאמרו יתברך.

הארץ יותר חביבה לפני ה'

ב. עוד יתבאר הכתוב על זה הדרך, כי דבר ידוע כי מצינו להקב"ה שפחד לשכן בערפל, וחבב לשכן בתוכנו. ועוד לו שמצינו (תענית ה.) כביכול שנשבע שלא יכנס לירושלים של מעלה עד שיכנס לירושלים של מטה, הרי זה מגיד שהביבה לו של מטה יותר משל מעלה, גם כשנשכיל בטעם בריאת כל העולם נדע כי העקר הם התחתונים שהם עמו ונחלתו. ולפי זה יבין הכתוב לומר סדר הבריאה לא זו אף זו. בדרך חבה, "בראשית ברא אלקים את השמים", ועוד ברא בריאה יותר חביבה אצלו ומעלה יותר והיא "את הארץ", שהשמים אדרבה תלויים בה וכל זה באמצעות בני ישראל עם קדוש, כי בהם תלוי קיום העולמות גם העליונים כידוע לבקריאם בחדרי החכמה האמתית.

על ידי התורה יכול להגיע למעלות עליונות

ג. עוד תרוץ כותב רבנו: כי אדם שעוסק בתורה יכול להגיע לדרגה גבוהה ורוחנית, "השמים". כמו שאמר דוד המלך עליו השלום (תהלים פב) 'אני אמרתי אלקים אתם'. אך אם לא יקיימה תרד מדרגתו למטה לארץ, "הארץ". וזה שאמרה התורה בראשית - פרוש באמצעות התורה שהיא ראשית, ברא אלקים שתי הכנות אלו, את השמים ואת הארץ.

